

N.M. Steffens van Western Theological Seminary van de Reformed Church in Holland, Michigan. Kuiper correspondeerde in deze jaren geregeld met Steffens, omdat deze op zijn verzoek toezag op zijn zoon Frederik, die toen in Chicago verbleef.⁶¹ Hoe dan ook, Vos toonde zich tegenover Kuiper enthousiast over diens voornemen een calvinistische encyclopedie te schrijven. Dat kon een boeiend wetenschappelijk avontuur worden! Maar in een brief aan Warfield, die hij over Kuipers verzoek raadpleegde, toonde hij zich wel bezorgd over de zakelijke kant van het project. Hij twijfelde aan 'the demand in this country for discussions of this sort, as people are apt to consider theology under an exclusively practical aspect.'⁶² Wel bood hij Kuiper onmiddellijk aan de vertaling te verzorgen.⁶³

Kuiper sloot het eerste deel van het manuscript van de *Encyclopaedie* af in 1893. Tegen die tijd streefde hij naar een gelijktijdige publicatie van de Nederlandse en de Amerikaanse editie. Inmiddels was Vos van Grand Rapids naar Princeton overgestapt en was hij geen vrijgezel meer, zodat had hij niet meer de tijd had om het manuscript te vertalen in het door Kuiper gewenste tempo. Hij vond wel anderen bereid de vertaling op zich te nemen, maar toen ook deze predikantvertalers benoemd werden tot docent – de aanraking met Kuipers werk leek hiertoe een probaat middel⁶⁴ – en door vertaalproblemen, liep de verschijning van de Amerikaanse editie grote vertraging op. Een bijkomend probleem was het vinden van een uitgever, die bereid was tot uitgave. Vos riep hiervoor Warfield te hulp en zond hem de vertaling van de eerste honderd pagina's.⁶⁵ Maar op 26 februari 1894 moest Vos Kuiper berichten:

Tot mijne teleurstelling vernam ik dat dr. [A.H.] Huizinga [één van de vertalers] nog niet geslaagd is in het vinden van een uitgever. Dr. Warfield sprak er verleden week met mij over. De uitgevers schijnen bevreesd te zijn dat het boek van te zuiver-wetenschappelijke strekking is om in dit praktikale land veel aftrek te vinden. Daarin ligt eenige waarheid.⁶⁶

De markt voor vertaalde Nederlandse wetenschappelijke publicaties was erg klein in de Verenigde Staten. Het bleef lang ongewis of een Amerikaanse uitgever bereid zou zijn dit voertuig van het Nederlandse neocalvinisme te publiceren, maar tenslotte nam de gerenommeerde uitgeverij Charles Scribner's Sons te New York de *Encyclope-*

61. In het *Kuiper-archief* bevinden zich vijftien brieven van Steffens, uit de periode 1882-1899; drie brieven zijn uit 1888.

62. Vos aan Warfield, 22 oktober 1889. *Archief-Warfield*.

63. Vos aan Kuiper, 1 februari 1890. *Archief-Kuiper*.

64. Vos aan Kuiper, 30 april 1896: 'Het spijt mij zeer dat zij [de vertaling van de *Encyclopaedie*] zoo ongelukkig is geweest telkens weer haar vertaler te verliezen. Het is waar den vertalers zelf schijnt zij geluk te brengen, want tot driemaal toe heeft zij een benoeming als professor met zich gebracht.' *Archief-Kuiper*.

65. Zie: A.H. Huizinga aan Warfield, 13 februari 1894. *Archief-Warfield*.

66. *Archief-Kuiper*.